

České Budějovice

PEŠÍ OKRUHY • WANDERWEGE • WALKING TOURS

Okruh č.1

Okruh č.2

Okruh č.3

České Budějovice

Bylo tomu 745 let, kdy český král Přemysl Otakar II. založil na soutoku řek Malše a Vltavy město České Budějovice. Půdorysný plán nově vznikajícího města geniálně vyměřil zvikovský purkrabí Hirzo, kdy na čtvercové náměstí o rozloze 133 x 137m Šachovnicově navazuje síť ulic. Vznikly dva chrámy a řada měšťanských domů kolem náměstí včetně radnice. Celé město obepínaly hrady s hradebními věžemi a třemi měšťanskými branami. Hned po svém vzniku se České Budějovice staly mocenskou i hospodářskou metropolí jihu Čech a oporou královské moci. Jeho výsady posílil ve 14. století král Karel IV. a město bylo střediskem obchodu a řemesel. České Budějovice bohatly také z těžby stříbra a ražby mincí v nedaleké obci Rudolfov. Opevněné město stálo stranou tlaku husitů a jeho hospodářský rozmach poškodila až třicetiletá válka a v druhé polovině 17. stol. rozsáhlý požár. Obnova města pokračovala po desetiletí v barokním slohu a změnila jeho architektonický ráz. Vyrostla zde řada církevních staveb a institucí, např. biskupství, ale také světské stavby. Průmyslový rozvoj v 19. století znamenal mnoho změn v oblasti dopravy a výroby. V roce 1832 vyjel z Českých Budějovic do Lince první vůz koněspřežné železnice, která byla první na evropském kontinentě. Dále byla založena tužkárna, smaltovna, tabačka a pivovary. Naštelí průmyslový rozvoj nezničil historické jádro města.

Dvacáté století přineslo dalekosáhlé změny ve všech oblastech života. Najdeme zde mnohé příklady moderní architektury 20. a 30. let. Počet obyvatel se koncem 20. století přiblížil k hranici 100 tisíc. Město je sídlem Jihočeské univerzity, mnoha odborných škol, vědeckých ústavů, výzumnoborového Jihočeského divadla, Jihočeského muzea a dalších soukromých muzeí a galerií. Z významných podniků jmenujeme pivovary Budějovický Budvar a Samson, mlékárny Madeta, tužkárny Koh-I-Noor Hardtmuth a Gama, strojírny Robert Bosch a Motor Jikov.

Po otevření hranic nastal veliký boom v cestovním ruchu a i pro návštěvníky máme co nabídnout. Nejsou to jen významné památky ve městě, ale i kulturní a sportovní vyžití, možnosti nákupů. Na své si přijdou i milovníci přírody. České Budějovice jsou obklopeny malebnou krajinou rybníků, řek, lesů a pahorků Blanského lesa a Novohradských hor, do které jsou zasazeny architektonické skvosty jako zámek Hluboká a obec Hološovice zařazená do dědičství Unesco svými stavbami selského baroka, stejně tak jako Český Krumlov. České Budějovice jsou město přátelské a pohostinné.

Klenotem Českých Budějovic je historické jádro s množstvím cenných církevních i světských staveb. Následující tři peší okruhy vyznačené v mapě vám umožní poznat tyto nejvýznamnější památky.

Es war vor 745 Jahren, als der böhmische König Přemysl Otakar II. am Zusammenfluss der Maltsch und der Moldau die Stadt České Budějovice (Budweis) gründete. Der Grundrissplan der neu entstehenden Stadt wurde in genialer Weise durch den Zvikover Burggrafen Hirzo vermessen, indem an den quadratischen Hauptplatz mit einer Fläche von 133 x 137m schachbrettförmig das Straßennetz anknüpfte. Es entstanden Kathedralen und eine Vielzahl von Bürgerhäusern um den Marktplatz herum, einschließlich des Rathauses. Die ganze Stadt war von einer Befestigungsmauer mit Türmen und drei Stadttoren umgeben.

Gleich nach ihrem Entstehen wurde die Stadt České Budějovice zur Macht- und wirtschaftlichen Metropole im Süden Böhmens und zu einer Stütze der königlichen Macht. Ihre Privilegien wurden im 14. Jahrhundert durch König Karl IV. gestärkt und die Stadt war ein Zentrum des Handels und des Handwerks. České Budějovice gelangte auch durch die Silberförderung und Münzprägung in der unweit gelegenen Gemeinde Rudolfov zu Reichtum. Die bewehrte Stadt stand abseits des Druckes der Hussiten und ihr wirtschaftlicher Aufschwung wurde erst durch den Dreißigjährigen Krieg und in der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts durch einen ausgedehnten Brand in Mitleidenschaft gezogen. Die Erneuerung der Stadt fand über Jahrzehnte im Barockstil ihre Fortsetzung und veränderte ihr architektonisches Antlitz. Es entstanden hier viele kirchliche Bauten und Institutionen, wie z.B. die Bischöfliche Residenz, jedoch auch weltliche Bauwerke. Die industrielle Entwicklung im 19. Jahrhundert brachte viele Veränderungen im Bereich des Verkehrs und der Produktion mit sich. Im Jahre 1832 fuhr von České Budějovice nach Linz der erste Wagen der Pferdeisenbahn, der ersten auf dem europäischen Kontinent. Ferner wurden eine Bleistiftfabrik, eine Emailgeschirrfabrik, ein Tabakwerk und Brauereien gegründet. Zum Glück wurde durch diese Entwicklung nicht der historische Stadtkern zerstört.

Das zwanzigste Jahrhundert brachte umfangreiche Änderungen in allen Bereichen des Lebens. Wir finden hier viele Beispiele der modernen Architektur der 20er und 30er Jahre. Die Zahl der Einwohner näherte sich zum Ende des 20. Jh. der Grenze von 100.000. Die Stadt ist der Sitz der Südböhmischen

1265 - 2015 **750 let** města

Náměstí Přemysla Otakara II. tvoří oděvadná přirozený střed města a má téměř čtvercový půdorys 132 x 137m. Po založení města se tu konaly hlavní trhy, později bylo svědkem všech důležitých událostí města. Po obvodu náměstí je 48 historických domů, z nichž nejdůležitější je radnice.

Její reprezentativní vzhled měl odrážet význam města. Dnešní podoba historické radnice je barokní z let 1727-30 od stavitele A.E. Martinelliho. Monumentální průčelí umocňují tři věže, z nichž prostřední nejvyšší je opatřena zvonohrou z r. 1695. Čtyři alegorické sochy na atice radnice představují městské ctnosti Spravedlnost, Statečnost, Moudrost a Opatrnost. V interiéru je nejhonosnější místnost obřadní síň, kde klenutý strop zdobí freska z r. 1730 znázorňující biblický Salamounův soud.

Uprostřed náměstí stojí jeden ze symbolů města barokní Samsonova kašna, zbudovaná v letech 1721-26 kameníkem Zachariášem Hornem, Dietrichem. Na vrcholu je socha biblického Samsona, zápasícího se lvem.

Kašna patří k největším v Čechách. Kousek od kašny najdeme tzv. Bludný kámen, označený křížkem. V minulosti tu bylo popraviště, dnes se k němu váže pověst, že kdo ho překočí po desáté hodině večerní, nenajde cestu domů.

Z náměstí zamíříme ke katedrálnímu kostelu sv. Mikuláše, původně gotické stavbě ze 13. století. Ten však v 17. století vyhořel a dnešní podoba kostela je barokní. V průčelí kostela jsou umístěny tři sochy - sv. Václava, sv. Mikuláše a sv. Auratiána, patrona Českých Budějovic. Interiér kostela je jednoduše zařízen. Nejdůležitější součástí zařízení je hlavní oltář z 18. století s obrazem sv. Mikuláše.

Vedle kostela stojí další symbol Českých Budějovic 72 metrů vysoká Černá věž vyhlédávající návštěvníky po jedinénohře rohlíků po městě a okolí z jejího ochozu. Goticko-renesanční věž byla dokončena v roce 1577. Ve věži je umístěno několik zvonů, největší je zvon Bumerin, vážící 3 429 kg.

Od Černé věže dojdeme na roh Kněžské a Kanovnické ul., kde stojí Kneisslův dům zdobený renesančními sgrafity nejstaršími ve městě. Naproti Kneisslůvu domu stojí barokní kaple Smrtelných úzkostí Páně, která dnes slouží řeckokatolickým věřícím. Kněžskou ulicí se dostaneme k bývalému kostelu sv. Anny s kapucínským klášterem, který nechala postavit počátkem 17. století královna Anna při své návštěvě Budějovic. Dnes slouží jako koncertní síň Otakara Jeremiáše. Na Kněžskou ulici navazuje Dukelská, na jejímž začátku je reprezentativní novorenesanční budova Jihočeského muzea, která bylo otevřeno v roce 1903. V muzeu můžeme navštívit jak stálou expozici věnovanou historii, národopisu a přírodě jižních Čech, tak i tématické výstavy. Vedle muzea je ve stejnému slohu postaven Dům kultury Slavie. Ulicí Kněžskou a Karla IV. se vrátíme zpět na náměstí Přemysla Otakara II.

Hauptplatz Přemysl Otakar II. - St. Nikolaus-Kathedrale - Schwarzer Turm - Dekanei - Straßen Kněžská und Kanovnická - Kapuzinerkloster mit der ehemaligen St. Anna-Kirche - Südböhmisches Museum

Rundgang Nr.1

Der nach dem König Přemysl Otakar II. benannte Hauptplatz bildet seit Anbeginn die natürliche Mitte der Stadt und hat einen fast quadratischen Grundriss von 132 x 137 Metern. Nach der Gründung der Stadt wurden hier hauptsächlich Märkte abgehalten, später war er Zeuge aller wichtigen Ereignisse der Stadt. Den Umfang des Marktplatzes bilden 48 historische Häuser, von denen das Rathaus das wichtigste ist. Sein repräsentatives Aussehen sollte die Bedeutung der Stadt widerspiegeln. Die heutige barocke Gestalt des historischen Rathauses stammt aus den Jahren 1727-30 vom Baumeister A. E. Martinelli. Der monumentale Giebel wird durch drei Türme potenziert, von denen der mittlere höchste mit einem Glockenspiel aus dem Jahre 1995 versehen ist. Vier allegorische Skulpturen auf der Attika versinnbildlichen die bürgerlichen Tugenden - die Gerechtigkeit, die Tapferkeit, die Weisheit und die Vorsicht. Im Innern ist der erhabenste Raum der Zeremonienaal, dessen gewölbte Decke durch Fresken aus dem Jahre 1730, die das biblische Salomonische Gericht darstellen, geschmückt.

In der Mitte des Hauptplatzes steht eines der Symbole der Stadt, der barocke Samson-Brunnen. Er entstand in den J. 1721-26 und wurde durch den Steinmetz Zacharias Horn errichtet, den bildhauerischen Schmuck schuf Josef Dietrich. Ganz oben befindet sich die Statue des biblischen, mit dem Löwen ringenden Samson. Der Brunnen gehört zu den größten in Böhmen. Ein Stück vom Samson-Brunnen entfernt finden wir den mit einem eingemeißelten Kreuz gekennzeichneten sog. Irrestein. In der Vergangenheit

befand sich an dieser Stelle die Hinrichtungsstätte, wobei heute an ihn die Legende gebunden ist, dass derjenige, der ihn nach der zehnten Abendstunde überschreitet, den Weg nach Hause nicht mehr findet.

Vom Hauptplatz lenken wir unsere Schritte zur Domkirche des Hl. Nikolaus, einem ursprünglich gotischen Bauwerk aus dem 13. Jh. Dieses brannte jedoch im 17. Jh. aus, sodass es heute eine barocke Gestalt hat. Im Giebel der Kirche befinden sich drei Statuen - des Hl. Wenzels, des Hl. Nikolaus und des Hl. Auratians, des Schutzpatrons der Stadt České Budějovice. Das Innere der Kirche ist einfach eingerichtet. Wohl der wichtigste Bestandteil der Einrichtung ist der Hauptaltar aus dem 18. Jh. mit dem Bildnis des Hl. Nikolaus. Neben der Kirche steht ein weiteres Symbol der Stadt České Budějovice, der 72 Meter hohe Schwarze Turm, der von den Besuchern wegen des einzigartigen Ausblickes auf die Stadt und deren Umgebung von seinem Wandelgang aufgesucht wird. Der Gotik-Renaissance-Turm wurde im Jahre 1577 fertig gestellt. Im Turm befinden sich mehrere Glocken, die schwerste mit dem Namen Bumerin wiegt 3 429 kg.

Vom Schwarzen Turm gelangen wir an die Ecke der Straßen Kněžská und Kanovnická, wo das mit den ältesten Renaissance-Sgraffiti in der Stadt geschmückte Kneissl-Haus steht, gegenüber dem Kneissl-Haus steht die Barockkapelle der Todesängste des Herrn, die heute den römisch-katholischen Gläubigen dient. Durch die Straße Kněžská gelangen wir zur ehemaligen St. Anna-Kirche mit dem Kapuzinerkloster, das zu Beginn des 17. Jahrhunderts Königin Anna bei ihrem Besuch der Stadt errichten ließ. Heute dient es als Otakar-Jeremiáš-Konzertsaal. An die Straße Kněžská knüpft die Straße Dukelská an, an deren Anfang das repräsentative Neurenaissancegebäude des Südböhmischen Museums steht, das im Jahre 1903 eröffnet wurde. Im Museum können wir die sowohl die ständige Ausstellung, die der Geschichte, der Völkerkunde und der Natur Südböhmens gewidmet ist, als auch thematische Ausstellungen besuchen. Neben dem Museum ist in gleichem Stil das Kulturhaus Slavie errichtet. Durch die Straße Kněžská und Karla IV. kehren wir auf den Hauptplatz des Přemysl Otakar II. zurück.

Přemysl Otakar II Square - The Church of St. Nicholas - The Black Tower - Kněžská and Kanovnická streets - The Capuchin Monastery with the former Church of St. Anne - The South Bohemian Museum

Tour No.1

Přemysl Otakar II. Square has for centuries formed the natural centre of the city, and is almost a pure square shape, at 132 x 137 metres. After the town was established, mainly markets took place here, and later on it bore witness to all the important events of the city. On the perimeter of the square are 48 historical houses, from which the most important is the town hall. Its landmark appearance was intended to reflect the significance of the city. The current appearance of the historical Town Hall is Baroque, from the years 1727-30, by the builder A.E. Martinelli. Three towers amplify the monumental facade, from which the central and highest of the three is supplied with a bell chime from 1695. Four allegorical statues on the attic gable of the town hall represent the burgher virtues of Justice, Fortitude, Wisdom and Caution. In the interior is the most ostentatious room - the ceremonial hall, with its arched roof from 1730 which depicts the Biblical Court of Solomon.

In the centre of the square stands one of the symbols of the city - the Baroque Samson Fountain. It was constructed in 1721-26 by the stonemason Zachariáš Horn, and the adorning statue was created by Josef Dietrich. On the top is a statue of the Biblical Samson, fighting with a lion. The fountain is one of the largest in the Czech Republic. A few steps from the fountain we can find the so-called 'Erratic Boulder', which is marked by a cross. In the past there were gallows here, nowadays the legend goes that if you step over it after ten o'clock at night, you will not find your way home. From the square we head in the direction of the cathedral church of St. Nicholas, an originally Gothic construction from the 13th Century. However, this burned down in the 17th century, and the present appearance of the church is Baroque. There are three statues on the facade of the church - of St. Wenceslas, St. Nicholas and St. Auratián, the patron saint of České Budějovice. The interior of the church is very austere. The most important part of the arrangement is the main altar from the 18th century, with a picture of St. Nicholas. Next to the church stands a further symbol of Č. Budějovice, the 72 metre high Black Tower, which is a favourite for visitors due to its unique view of the city and its surroundings from its gallery. The Gothic-Renaissance tower was completed in 1577. There are a number of bells in the tower, the heaviest being the bell Bumerin, which ways 3 429 kg.

From the Black Tower we walk to the corner of Kněžská and Kanovnická streets, where Kneissl's house stands. This is embellished with the oldest Renaissance sgraffito in the city. Opposite Kneissl's house is the Baroque chapel of the 'Mortal Sufferings of our Lord', which nowadays serves Greek Orthodox believers. Passing along Kněžská Street we reach the former church of St. Anne with the Capuchin Monastery,

which Queen Anna commissioned at the start of the 17th century on her visit to Budějovice. Nowadays its function is the Otakar Jeremiáš concert hall. Kněžská street links out to Dukelská, at whose start is the representative New Renaissance building of the South Bohemian Museum, which was opened in 1903. In the museum we can visit the permanent exhibition dedicated to the history, ethnography and nature of South Bohemia, and also thematic exhibitions. Next to the museum, the Slavic House of Culture was constructed in the same style. Taking Kněžská and Karla IV. Streets, we return back to Přemysl Otakar II Square.

Okruh č.2 Radniční a Česká ulice - dominikánský klášter - Piaristické nám. - Panská ulice Rabenstejnská věž - Mlýnská ulice - Železná panna - Jihočeské divadlo - Široká ul.

Železná panna

Z náměstí Přemysla Otakara II. vyjdeme podél radnice do Radniční ulice, na jejímž konci je v rohu Solná branka, kudy se původně zásovalo másto vodou. Po splavnění Vitava se tudy nosily z lodí pytle se solí. Pokračujeme Českou ulicí, kde narazíme na zbytky solného skládky vedle budovy gymnázia. Sůl se do Č. Budějovic dopravovala nejříve na koňských povozech, potom na lodí a později koněspěšně železnicí. Malebnou Českou ulicí zahneme kolem sousoší Kalvárie a sloupu Nejsvětější Trojice na Piaristické náměstí do areálu dominikánského kláštera s kostelem Obětování Panny Marie. Toto místo obdržel dominikánský řád hned po založení města roku 1265 a sídlil zde více než 500 let. Po nich tu byl řád piaristů a nakonec redemptoristů. Na stavební podobě se podepsalo několik sluhů, hlavní je však gotika. Ve 14. stol. byl kostel vyzdoben barevnými freskami ze života svatých. Ke kostelu přiléhá gotická křížová chodba s rájskou zahradou.

Klášter je obklopen zahradou s barokními sochami od Josefa Dietricha. Další významnou památkou na Piaristickém náměstí je bývalá městská zbrojnice, kterou poznáme podle vysokého stupňovitého štítu gotického stylu. Budova sloužila také jako obilnice a solnice. Pokračujeme do Panské ulice, kde stojí za návštěvy středověký gotický srub v domě č. 14. Na jejím konci se tyčí Rabenstejnská věž ze 14. století, která byla součástí městského opevnění. Od Rabenstejnské věže odcházejeme Mlýnskou ulicí, která kopíruje původní městské hradby. Vyjdeme u slepého ramene Malše ze zadu dominikánského kláštera a podíváme-li se přes něj, uvidíme Sokolský ostrov se sokolovnou, plovárnou a dalšími možnostmi odpočinku a sportu. Pokračujeme podél slepého ramene kolem části dochovaných městských hradeb, za kterými je nepřístupná biskupská zahrada s věží Otakarem. Další hradební věž Železná panna pochází ze 14. století a nazývá se podle mučičího nástroje, který prý v ní byl umístěn a vázou se k němu různé pověsti. Po Železném mostě přejdeme řeku Malši, z kterého dobře vidíme soutok Malše s Vitavou a po pravé straně začíná park Háječek. Milovníci pozorování vesmíru zde navštíví hvězdárnu a planetárium. Za mostem zahneме doleva a pojedeme po Zátkové nábřeží kolem budovy Justičního paláce. Na nábřeží se nachází dvě sochy - sv. Jana Nepomuckého a budějovické Panny Marie, ochránkyně města. Po Zlatém mostě přejdeme zpět Malši a jsme u empírové budovy Jihočeského divadla, původně z roku 1819. V průčelí je busta Josefa Kajetána Tyla, který připomíná, že tu naposledy hrál. Z druhé strany divadla je pomník Emu Destinnowé, světově známé operní pěvkyně, která v Č. Budějovicích zemřela. Ulicí Dr. Stejskal a Širokou ulicí, kde jsou starobylé městské domy s gotickým jádrem a klasicistními fasádami, se vracíme zpět na náměstí. Zatočíme do Biskupské ulice, kde vidíme Biskupskou rezidenci. Barokní objekt z 18. století dnes slouží jako sídlo biskupa a správní budova českobudějovické diecéze.

Straßen Radniční und Česká ulice – Dominikanerkloster - Piaristenplatz - StraÙe Panská ulice - Rabensteiner Turm - StraÙe Mlýnská ulice - Eisener Jungfrau - Südböhmisches Theater - StraÙe Široká ulice

Rundgang Nr.2

Vom Hauptplatz, benannt nach dem König Přemysl Otakar II., begeben wir uns entlang des Rathauses in die Rathausstraße (Radniční ulice), an deren Ende sich das Saltztor (Solná branka) befindet, durch welches die Stadt einst mit Wasser versorgt wurde. Nachdem die Moldau befahrbar gemacht wurde, wurden hier entlang Säcke mit Salz getragen. Wir setzen unseren Weg durch die Böhmisches Straße (Česká ulice) fort, wobei wir zu den Resten des Salzlagers neben dem Gebäude des Gymnasiums gelangen. Das Salz wurde zuerst mit Pferdagespannen nach Budweis befördert, dann mit dem Schiff und später mit der Pferdeisenbahn. Durch die malerische Böhmisches Straße (Česká ulice), biegen wir an der Skulpturengruppe Kalvarie und der

Dreifaltigkeitssäule zum Piaristenplatz (Piaristické náměstí) in das Areal des Dominikanerklosters mit der Kirche Maria Opferung ab. Diesen Ort erhielt der Dominikanerorden gleich nach der Gründung der Stadt im Jahre 1265, wobei er über 500 Jahre hier seinen Sitz hatte. Anschließend war es der Orden der Piaristen, schließlich der Orden der Redemptoristen. An der baulichen Gestalt hatten mehrere Stile ihren Anteil, vor allem jedoch die Gotik. Im 14. Jahrhundert wurde die Kirche mit farbigen Fresken aus dem Leben der Heiligen verziert. An die Kirche lieg der gotische Kreuzgang mit dem Paradiesgarten an. Das Kloster ist von einem Garten mit Barockstatuen von Josef Dietrich umgeben.

Ein weiteres bedeutendes Denkmal auf dem Piaristenplatz ist das ehemalige städtische Zeughaus, das wir an seinem hohen abgestuften Giebel gotischen Stils erkennen. Das Gebäude diente als Getreide- und Saltzlager. Wir setzen den Weg durch die Herrenstraße (Panská ulice) fort, wo eine mittelalterliche gotische Zimmering im Haus Nr. 14 einen Besuch wert ist. An ihrem Ende ragt der Rabensteiner Turm aus dem 14. Jahrhundert empor, der Bestandteil der Stadtbefestigungsanlage war. Vom Rabensteiner Turm aus gegen wir durch die Mühlenstraße (Mlýnská ulice), die die ursprüngliche Stadtmauer kopiert. Wir kommen beim sog. Blinden Arm der Maltsch hinter dem Dominikanerkloster heraus, und wenn hinüberschauen, erblicken wir die Sokol-Insel mit der Turnhalle Sokolovna, der Schwimmhalle und weiteren Möglichkeiten der Erholung und des Sports. Wir setzen den Weg entlang des Blinden Arms fort, vorbei an einem erhalten gebliebenen Teil der Stadtmauern, hinter denen der bischöfliche Garten mit dem Turm Otakarka liegt, allerdings für die Öffentlichkeit nicht zugänglich ist. Der weitere Mauerturm, Eisener Jungfrau genannt, stammt aus dem 14. Jh. und erhielt seinen Namen nach einem Folterinstrument, das sich in seinem Innern befinden haben soll, und mit welchem verschiedene Sagen verknüpft sind. Über die Eisener Brücke überqueren wir die Maltsch, von wo aus wir gut den Zusammenfluss der Maltsch mit der Moldau sehen können, und zur rechten Seite beginnt der Park Háječek (Kleiner Hain). Die Hobbyastronomen besuchen hier die Sternwarte und das Planetarium. Hinter der Brücke biegen wir nach links ab und gehen am Ufer (Zátkové nábřeží) entlang, vorbei am Gebäude des Justizpalastes, weiter. An der Uferpromenade befinden sich zwei Statuen - des Hl. Jan aus Nepomuk und der Budweiser Jungfrau Maria, der Beschützerin der Stadt. Über die Goldene Brücke überqueren wir erneut die Maltsch und befinden uns am Empire-Gebäude des Südböhmischen Theaters, das ursprünglich aus dem Jahre 1819 stammt. Im Vordergiebel ist eine Büste des großen Theaterschaffenden des 19. Jahrhunderts, Josef Kajetán Tyl, zu sehen, die daran erinnert, dass er hier zum letzten Mal spielte. Auf der anderen Seite des Theaters steht ein Denkmal, das der einst weltberühmten und in Budweis verstorbenen Opernsängerin Ema Destinnowé gewidmet ist. Durch die Dr. Stejskal-StraÙe, wo sich altherwürdige Bürgerhäuser mit gotischem Kern und klassizistischen Fassaden befinden, kehren wir auf den Hauptplatz zurück. Wir biegen in die Bischofsstraße (Biskupská ulice) ab, wo wir die Bischofliche Residenz erblicken. Der Barockbau aus dem 18. Jh. dient heute als Sitz des Bischofs und Verwaltungsgebäude der Budweiser Diözese.

Tour No.2 Radniční and Česká streets - The Dominican Monastery - Piarist Square - Panská Street - Rabenstein Tower - Mlýnská Street

Vom Přemysl Otakar II Square we follow the Town Hall into Radniční Street, at the end of which in the corner is the Salt Gate, through which the town was originally supplied with water. After the Vitava was made navigable, sacks of salt were carried here from boats. We continue along Česká Street, where we encounter the remains of a salt store next to the secondary school building. Salt was transported to Č. Budějovice initially on horse carriages, then on boats and even later by the horse-drawn railway. Street at the Calvary group of statues and the column of the Holy Trinity onto Piarist Square, into the zone of the Dominic Monastery with the Church of the Sacrifice of Our Lady. This place obtained a Dominican Order straight after the founding of the town in 1265, and they were present here for more than 500 years. Following this there was an order of Piarists, and finally the Redemptorists. The architectural style has touches of a number of periods, the main one however being Gothic. In the 14th century, the church was embellished with colourful frescos from the life of saints. There is a Gothic cloister and a Garden of Eden attached to the church. The monastery is surrounded by a garden with Baroque statues of Josef Dietrich. A further important monument on Piarist square is the former city armory, which we can recognise from its high staged gable in the Gothic style. The building also served as a granary and as a salt-house. We continue to Panská Street, where it is worth visiting a Gothic cabin from the Middle Ages in house no.14. At the end of the street is Rabenstein Tower from the 14th century, which was a part of the city fortifications.

From the Rabenštejn Tower we move onwards along Mlýnská Street, which follows the original city ramparts. We come out at the cut-off of the Malše from behind the Dominican Monastery and if we look across the cut-off we see Sokol Island with Sokol house, the swimming pool and other relaxation and sport facilities.

We continue along the cut-off around the preserved city walls, behind which is the inaccessible Bishops Garden with the Otakarka tower. A further fortification tower, The Iron Maiden, dates from the 14th century and is named after the torture instrument which was supposedly placed in it, and there are a number of myths linked to this. After the Iron Bridge we cross the River Malše, from which we have a good view of the confluence of the Malše and the Vltava, and on the right side starts the Haječek park. Those who love to gaze into space can visit the observatory and planetarium here. Beyond the bridge we turn to the left and follow the Zátkovo Embankment around the building of the Palace of Justice. On the embankment are two statues - of St. Jan Nepomucký and of the Virgin Mary of Budějovice, protector of the city.

After the Golden Bridge we cross the Malše once more and are at the Imperial Style building of the South Bohemian Theatre from the year 1819. On the facade is a bust of Josef Kajetán Tyl, which reminds us that this is where he acted for the last time. On the other side of the theatre is a memorial to Ema Destiniová, the world-famous opera singer, who died in Č. Budějovice.

We return to the square along Dr. Stejskala Street, where there are traditional burgher houses with Gothic cores and Classicist facades. We turn into Biskupská Street, where we see the bishop's residence. The Baroque building from the 18th century serves as the seat of the Bishop and the administrative centre of the diocese of České Budějovice.

Okruh č.3 Krajnínská ulice - masné krámy - Hradební ulice - ulice U Černé věže - Plachého ulice

masné krámy

Vyjdeme z náměstí Přemysla Otakara II do Krajnínské ul., kde po chvíli narazíme na jednu z nejznámějších památek města - bývalé masné krámy. Přestěhovat prodej masa z náměstí do zděné budovy nařídil císař Karel IV. v roce 1364.

Dnešní podoba je renesanční z poloviny 16. století. V padesátých letech minulého století přestaly masné krámy fungovat jako tržnice a byla zde zbudována věhlasná restaurace, která je přechodně uzavřena.

Na rohu Krajnínské a Hroznové ulice je monumentální palác Komerční banky z let 1912-13 převážně ve stylu secese. Na bohaté výzdobě interiéru se podíleli tehdejší významní výtvarní umělci. Pokračujeme Krajnínskou ulicí, domy mají převážně klasicistní fasády s renesančními nebo dokonce gotickými jádry a další dva

významné domy jsou po levé straně U zlatého beránka, kde býval hostinec a dnes je zde nově otevřené muzeum. Kousek dál stojí velmi pěkný renesanční Zátkův dům ze 16. století, rodiště JUDr. Augusta Zátky, předního místního politika a vlastence, dnes hotel.

Zahnmé doprava do Hradební ulice, která kopíruje původní městské hrady a ta nás zavede do ulice U Černé věže. Vydáme se směrem k Černé věži a po levé straně vidíme architektonicky nejhodnotnější Wortnerův dům, jehož průčelí zdobí cibulí a nárožní věžičky. Vystavěn byl v polovině 16. století ve stylu dozrívající gotiky a nastupující renesance. Dnes je tu sídlo Aišovy jihočeské galerie. Naproti se nachází secesní obchodní dům u Hájičků z r. 1911. Na rohu zahnmé doprava do Hroznové ulice, kde stojí za povšimnutí dům č. 22 s náročnou sgrafitovou výzdobou fasády. Přejdeme na druhou stranu k domu U Hromádků, který si jediný v ulici zachoval loubí. Plachého uličkou přijdeme zpět na náměstí Přemysla Otakara II.

Rundgang Nr.3 StraÙe Krajnínská - Fleischbänke (masné krámy) - Hradební ulice (Mauerstraße) - Am Schwarzen Turm - StraÙe Plachého ul.

Wir gehen vom Hauptplatz des Přemysl Otakar II, in die StraÙe Krajnínská, in der wir nach einer kurzen Weile auf eines der bekanntesten Denkmäler der Stadt stoßen - die ehemaligen sog. Fleischbänke (masné krámy). Kaiser Karl IV. verfügte im Jahre 1364, den Fleischverkauf vom Marktplatz in ein gemauertes Gebäude zu verlagern. Die heutige Gestalt im Stile der Renaissance

Universität, vieler Fachschulen, wissenschaftlicher Institute, des Südböhmischen Theaters mit drei Ensembles, des Südböhmischen Museums und weiterer privater Museen und Galerien. Von den bedeutenden Unternehmen seien die Brauereien Budweiser Budvar und Samson, die Molkeereien Madeta, die Bleistiftfabriken Koh-I-Noor Hardmuth und Gama, die Maschinenbaunehmen Robert Bosch und Motor Jikov genannt. Nach der Öffnung der Grenzen trat ein großer Boom im Fremdenverkehr ein, denn für die Besucher haben wir etwas zu bieten. Es sind nicht nur bedeutende Denkmäler in der Stadt, sondern auch die kulturellen, sportlichen und Einkaufsmöglichkeiten. Auf ihre Kosten kommen auch die Liebhaber der Natur. Č. Budějovice ist von einer malerischen Landschaft der Fischteiche, Flüsse, Wälder und der Höhenzüge der Bergmassive Blanský les und Novohradské hory umgeben, in die architektonischen Kleinodien wie das Schloss Hluboká und die im UNESCO-Verzeichnis des Weltkulturerbes eingetragene Gemeinde Hološovice mit ihren Gehöften im Stile des sog. Bauernbarocks, ebenso die Stadt Český Krumlov eingebettet liegen.

Das Kleinstad der Stadt České Budějovice ist der historische Kern mit einer Vielzahl wertvoller kirchlicher und auch weltlicher Bauwerke. Die nachstehenden drei, in der Karte.

It was in the year 745 when the Czech King Přemysl Otakar II founded the city of České Budějovice on the confluence of the Malše a Vltava rivers. The ground plan of the newly-emerging city was ingeniously allocated by the Hirzo burgrave of Zvíkov, with a staggered network of streets connecting onto the 133 x 137m symmetrical square. Two churches and a succession of burghers' houses came into being around the square, including a town hall. The whole town is encircled by ramparts with rampart towers and three town gateways. Immediately after its foundation České Budějovice became the power and economic metropolis of the south of Bohemia and a bulwark of the royal rule. Charles IV strengthened its charters in the 14th century, and the town was a centre of business and trades. České Budějovice was also made richer by the mining of silver and the minting of coins in the nearby community of Rudolfov. The fortified city stood aside from the pressure of the Hussites and its economic boom was not damaged until the Thirty Years War, and then in the second half of the 17th century by an extensive fire. The renewal of the town continued after a decade in the Baroque style and altered its architectural nature. A number of ecclesiastical buildings came into being, such as a bishopric, but also secular buildings. Industrial development in the 19th century resulted in many changes in the fields of transport and production. In 1832 the first carriage of the horse-drawn railway departed from Č. Budějovice to Linz - it was the first such railway in continental Europe. A pencil factory, an enamel works, a tobacco factory and breweries were also established. Luckily, the industrial development did not destroy the historical core of the city.

The twentieth century brought far-reaching changes in all areas of life. We can find here many examples of modern architecture of the 1920's and 1930's. The number of inhabitants at end of the 20th century approached the 100 000 mark. The city is the seat of the South Bohemian University, many specialist schools, scientific institutes, the South Bohemian Theatre, the South Bohemian Museum and other private museums and galleries. From the ranks of significant companies we can name the Budweiser Budvar and Samson breweries, the Madeta dairies, the Koh-I-Noor, Hardmuth and Gama pencil factories and the Robert Bosch and Motor Jikov machine-works.

After the opening of the borders in 1989 there has been a large boom in tourism and we have plenty to offer visitors. There are not only the significant city monuments but also cultural and sport opportunities, and plenty of shopping opportunities. Lovers of nature find plenty to do here. Č. Budějovice is surrounded with a picture postcard landscape of carp lakes, forests and the hills of the Blanský Forest and the Novohradské Mountains, where there are architectural jewels such as Hluboká chateau and the village of Hološovice, which is on the UNESCO list with its Village Baroque buildings, as well as Český Krumlov. The jewel of České Budějovice is its historical core with a multitude of valuable ecclesiastical and secular constructions. The following three walking tours, which are marked on the map, will allow you to get to know the most significant monuments.

býv. dominikánský klášter s kostelem Obětování Panny Marie

stammt aus der Mitte des 16. Jahrhunderts. In den fünfziger Jahren des vergangenen Jahrhunderts verloren die Fleischbänke ihre Funktion als Markthalle und es wurde hier ein berühmtes Restaurant eingerichtet, das derzeit vorübergehend geschlossen ist.

An der Ecke der Straßen Krajinská und Hroznová steht der monumentale Palast der Kommerzbank (Komerční banka) aus den Jahren 1912-13, überwiegend im Jugendstil errichtet. Am reichen Schmuck der Innenräume hatten seinerzeit bedeutende darstellende Künstler Anteil. Wir setzen den Weg durch die Straße Krajinská fort. Die Häuser haben überwiegend klassizistische Fassaden mit Baukern aus der Zeit der Renaissance oder sogar der Gotik. Zwei weitere bedeutende Häuser befinden sich linksseitig des Hauses „U zlatého beránka“ (Zum Goldenen Lamm), wo sich einst ein Gasthaus befand und heute ein Museum neu eröffnet ist. Ein Stück weiter steht das sehr schöne Zátka-Haus aus dem 16. Jahrhundert, in dem Dr. jur. August Zátka, ein führender hiesiger Politiker und Patriot geboren wurde, und das heute als Hotel dient.

Wir biegen nach rechts in die Straße Hradební ulice (Mauerstraße) ab, die die ursprüngliche Stadtmauer kopiert und uns in die Straße U Černé věže (Am Schwarzen Turm) führt. Begeben wir uns in Richtung des Schwarzen Turms, sehen auf der linken Seite das architektonisch wertvollste, das sog. Wortner-Haus, dessen Vordergiebel durch Zinnen und Ecktürmchen geschmückt ist. Errichtet wurde es Mitte des 16. Jahrhunderts im Stile der verklingenden Gotik und der erwachenden Renaissance. Heute ist hier der Sitz der Südböhmischen Alš-Galerie. Gegenüber befindet sich das im Jugendstil erbaute Kaufhaus „U Hájičků“ (Bei den Hájičeks) aus dem Jahre 1911. An der Ecke biegen wir nach rechts in die Straße Hroznová ab, wo das Haus Nr. 22 mit einem anspruchsvollen Sgraffitofassadenschmuck bemerkenswert ist. Wir gehen über die Straße zum Haus „U Hromádků“ (bei den Hromádeks), das als einziges in der Straße seinen Laubengang behält. Durch die schmale Gasse der Straße Plachého kommen wir auf den Hauptplatz zurück.

Tour No.3 Krajinská Street - masné krámy- Hradební Street - U Černé věže Street- Plachého Street

We leave Přemysl Otakar II Square and enter Krajinská Street, where we soon encounter one of the most significant city monuments- the former meat market ('masné krámy'). The Emperor Charles IV ordered the relocation of the sale of meat from the square into a walled building in 1364. The present appearance is Renaissance from the middle of the 16th century. In the 1950's the meat market ceased to operate as a market-hall, and was converted into a renowned restaurant (temporarily closed).

On the corner of Krajinská and Hroznová Streets is the monumental palace of the Commercial Bank in Art Nouveau style, from 1912-13. Important graphic artists of the period contributed to the rich decoration of the interior. We continue along Krajinská Street, where the houses predominately have Classicist facades or even Gothic cores. On the left-hand side are two more significant houses of 'The Golden Ram', where there used to be a public-house and there is now a newly opened museum. A few steps further, and we come to the very attractive Renaissance 'Zátkův dům' from the 16th century, the birthplace of August Zátka, an eminent local politician and patriot. The house is now a hotel.

We turn off to the right into Hradební Street, which follows the original city ramparts and which leads us to the U Černé věže Street. We head in the direction of the Black Tower, and on the left we see the very architecturally valuable Wortner's house, whose facade is embellished with battlements and corner towers. It was built in the middle of the 16th century in the style of the fading Gothic and emerging Renaissance. It is now home to the Alšova South Bohemian Gallery. Opposite is the Art Nouveau department store 'U Hájičků' from 1911. On the corner we turn to the right into Hroznová Street, where it is worth looking at House No. 22 with its ambitious sgraffito facade. We cross over to the other side to the 'U Hromádků' building, which is the only one in the street to have preserved its bower. Using Plachého Street we arrive back to Přemysl Otakar II Square.

Vydal: M'PLAN s.r.o.; Komenského 515, 353 01 Mariánské Lázně, Tel. 354 620 280

České Budějovice - pěší okruhy; 3. vydání; ISBN 80-86306-73-5

Grafická část: grafický návrh, panorama, axonometrický plán a ilustrace M'PLAN s.r.o.

Textová část: Statutární město České Budějovice; Tisk: Herbia s.r.o. České Budějovice

Přetisk bez předchozího svolení zakázán. VEŠKERÁ PRÁVA VYHRÁZENA © 2014

Nádraží
Bahnhof
Railway station

Autobusové nádraží
Busbahnhof
Bus station

Čerpační stanice
Tankstelle
Petrol station

Parkoviště
Parkplatz
Parking

Nemocnice
Krankenhaus
Hospital

Muzeum
Museum
Museum

Divadlo
Stadttheater
Theatre

Galerie
Galerie
Gallery

Kino
Kino
Cinema

Pomník
Denkmal
Monument

Plavecký bazén
Schwimmbasin
Swimming pool

Zimní stadion
Eishalle
Winter stadium

Sportovní hala
Sporthalle
Sports hall

Pošta
Postamt
Post office

Lékárna
Apotheke
Pharmacy

Turistické informační centrum

nám. Přemysla Otakara II. č.2, 370 92 České Budějovice

Tel.: +420 386 801 413; Fax: +420 386 801 414

e-mail: infocb@c-budejovice.cz

www.inbudejovice.cz

Infocentrum Pohádkového království

nám. Přemysla Otakara II. č.21, 370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 352 589

e-mail: mapcentrum@seznam.cz

Facebook: Pohádkové království

www.pohadkovekralovstvi.cz

9 788086 306735

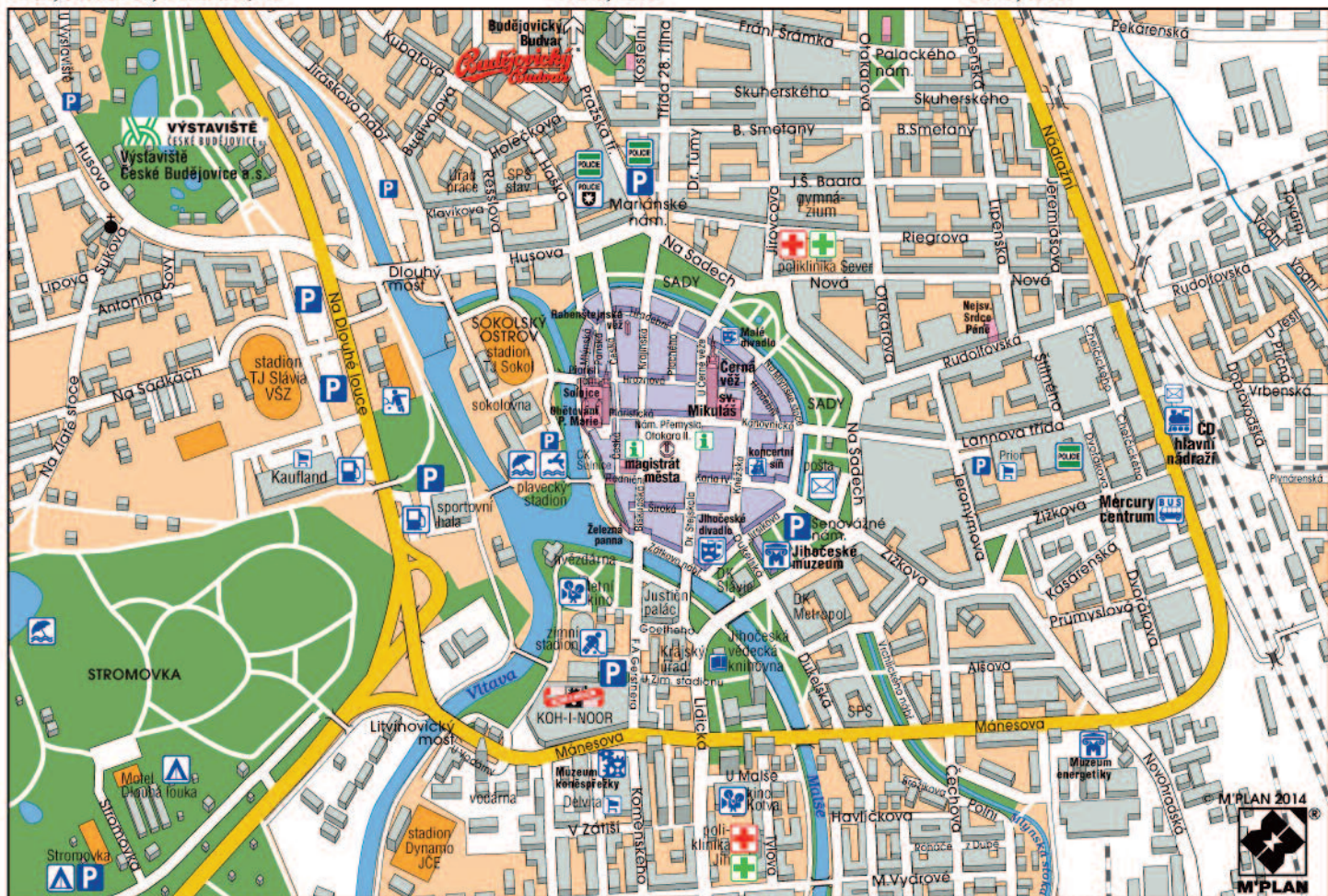
Královské město na Vltavě

Pízeň, Strakonice, Hluboká n./Vlt.

Praha, Tábor

Praha, Tábor

Linz, Český Krumlov, Kaplice

Kamenný Újezd

Nové Hrady, Trhové Sviny